

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนบุคคล
ของ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๕๓

วันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) ถึง (๘) ประกอบมาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๙
และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มีหลักว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะ
เพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและ
เสรีภาพนั้นมิได้ กฎหมายเช่นนี้ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่ง
หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มีหลักว่า บุคคลย่อมเสมอกัน
ในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือก
ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ
อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ
ทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
จะกระทำมิได้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ มีหลักว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ
หรือประกอบอาชีพและการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม

สำหรับประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) ถึง (๘) นั้น เห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เงินได้
ประเภทต่าง ๆ รวม ๘ ประเภท เป็นเงินได้พึงประเมินต้องเสียภาษีประจำปี จึงเป็นบทบัญญัติที่จำเป็น
เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีของรัฐ และมีได้กระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพทั้งส่วนบุคคล

ครอบครัว และทรัพย์สิน ตลอดจนความเสมอกันตามกฎหมาย และมีได้กระทบต่อเสรีภาพ ในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๓ แต่อย่างไร

ในส่วนของประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ เห็นสมควรวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เสียก่อนว่ามีข้อขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

เห็นว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ กำหนดให้การเก็บภาษีเงินได้ ของสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายที่อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว โดยต่างฝ่ายต่างมีรายได้ ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่น แบบแสดงรายการและเสียภาษี แต่ถ้ากรณีมีภาษีค้างชำระและภริยาได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันแล้ว ให้ภริยาร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย จากบทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ หญิงมีสามีต้องรับภาระในการเสียภาษีสูงกว่าหญิงโสด เนื่องจากตามหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นการจัดเก็บภาษีเงินได้ในอัตราก้าวหน้า คือ อัตราร้อยละ ๕ ร้อยละ ๑๐ ร้อยละ ๒๐ ร้อยละ ๓๐ และร้อยละ ๓๗ ของเงินได้สุทธิตามลำดับ แล้วแต่จำนวนเงินได้สุทธิของบุคคลนั้นจะสูงไปถึงอัตราใด ดังนั้น การที่กำหนดให้นำรายได้ของภริยามารวมกับรายได้ของสามีจึงทำให้เงินได้พึงประเมินของสามีมากขึ้น และมีฐานในการคำนวณภาษีสูงขึ้น ย่อมต้องเสียภาษีสูงกว่าในกรณีที่เป็นหญิงโสดหรือหญิงที่สมรส โดยมีได้จดทะเบียนสมรส ผลของบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างหญิงมีสามีกับหญิงโสด จึงถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างหญิงที่มีสถานะแตกต่างกัน แม้ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ เบญจ เป็นบทบัญญัติที่อนุญาตให้ภริยาแยกยื่นรายการเสียภาษีได้ ถ้าภริยามีเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้ เนื่องจากการจ้างแรงงาน ภริยาสามารถแยกยื่นรายการเสียภาษีได้เฉพาะเงินได้ประเภทนี้เท่านั้น ส่วนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) ถึง (๘) ได้แก่ เงินได้จากหน้าที่ หรือตำแหน่งงานที่ทำ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ยพันธบัตร เงินปันผล ค่าเช่าทรัพย์สิน เงินได้จากวิชาชีพอิสระ การรับเหมา เงินได้จากธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร อุตสาหกรรม การขนส่ง ภริยาที่มีรายได้ดังกล่าวไม่สามารถ แยกยื่นรายการเสียภาษีเองได้ และถูกบังคับให้นำไปรวมกับเงินได้ของสามีเพื่อเสียภาษี ซึ่งทำให้สามี ภริยาต้องรับผิดชอบในภาระการเสียภาษีแตกต่างจากกรณีภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑)

โดยต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่า เนื่องจากต้องคำนวณจากเงินได้ของทั้งสองฝ่าย บทบัญญัติของ มาตรา ๕๗ เบญจ จึงเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องเพศและสถานะของบุคคล ในประเด็นที่วินิจฉัยข้อนี้เป็นคนละประเด็นกับคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๘/๒๕๕๕ ที่วินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ เพราะคำวินิจฉัยดังกล่าววินิจฉัยในประเด็นการเสียภาษีระหว่างสามีกับภริยา หาได้วินิจฉัยในประเด็นความแตกต่างในการเสียภาษีระหว่างหญิงโสดกับหญิงมีสามีไม่ ทั้งมิได้วินิจฉัย ประเด็นความแตกต่างของเงินได้พึงประเมินของภริยาตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๑) กับมาตรา ๔๐ (๒) ถึง (๘) แต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และเป็นอันใช้บังคับมิได้ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราอื่น ๆ ด้วยหรือไม่ เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และ มาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และเป็นอันใช้บังคับมิได้ ตามมาตรา ๖

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ